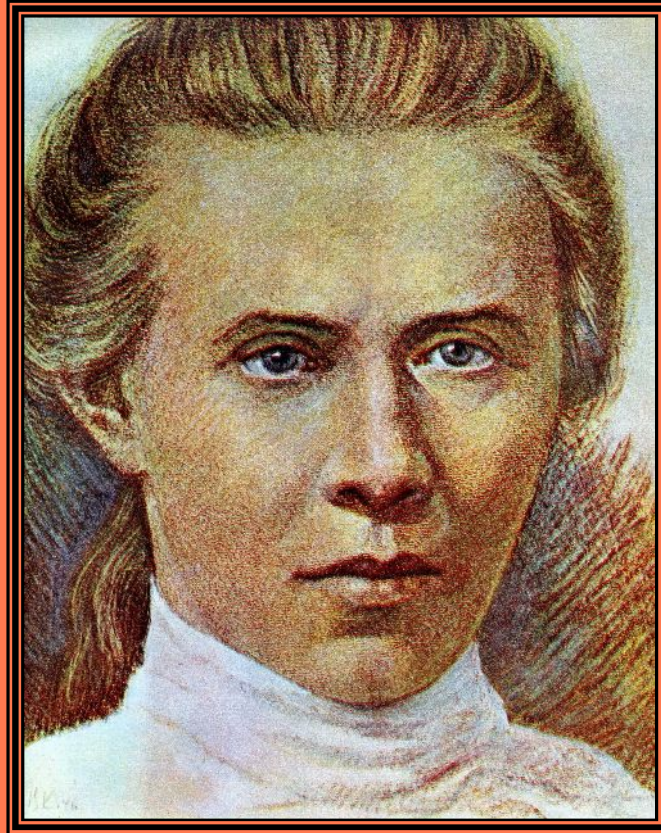

Державна архівна служба України
Центральний державний архів-музей літератури і мистецтва України

*Документальна виставка, присвячена роковинам смерті
української поетеси Лесі Українки (1871-1913)*

З фондів ЦДАМЛМ України

Лариса Петрівна Косач-Квітка (Леся Українка) - видатна українська поетеса, драматург, перекладачка, громадська та культурна діячка, фольклористка. Популярність здобула завдяки своїм поетичним творам - „На крилах пісень” (1893), „Думи і мрії” (1899), „Відгуки” (1902), „Давня казка” (1893), „Одно слово” (1903), драми „Бояриня” (1913), „Кассандра” (1903-1907), „В катакомбах” (1905), „Лісова пісня” (1911) та ін.

Лариса була другою дитиною в родині Косачів, Петра (дворянина за походженням, юриста, голови з'їзду мирових посередників) та Ольги (відомої письменниці, яка творила під псевдонімом Олена Пчілка). Вона народилася 25 лютого (13 лютого) 1871 р. на Волині в м. Звягелі (сучасна назва Новоград-Волинський). Дитинство і юність пройшли на Волині - в Новограді-Волинському, Луцьку, с. Колодяжному під Ковелем. Талановита дитина вже в 10 років написала свій вірш „Надія”, за три роки почала друкуватися в журн. „Зоря” під псевдонімом Леся Українка. Розвитку непересічного таланту цієї дитини сприяло оточення її батьків, серед яких були відомі культурні діячі М. Драгоманов (дядько по матері), М. Старицький, М. Лисенко та ін.

У десятирічному віці Леся Українка важко захворіла, відтоді все життя вела боротьбу з недугою. Через це не могла навчатися в школі, але отримала глибоку й різнобічну освіту (знала більше десяти мов – французьку, німецьку, польську, болгарську, латину, давньогрецьку та ін.; вітчизняну й світову літератури, історію, філософію), в чому їй допомогли батьки, родичі, приватні вчителі. Багато переклала (М. Гоголь, А. Міцкевич, Г. Гайне, В. Гюго, Гомер та ін.). У дев'ятнадцятирічному віці написала для своїх сестер підручник „Стародавня історія східних народів”.

Щоб отримати належне лікування багато подорожувала. Німеччина, Австро-Угорщина, Швейцарія, Італія, Єгипет, Кавказ, Крим збагатили її враження, сприяли розширенню світогляду та подальшого розвитку таланту письменниці. У 1880-х рр. її літературна творчість набуває нового поштовху, коли родина переїздить до Києва. Леся Українка увійшла до літературного гуртка „Плеяда”, де в оточенні родин Старицьких та Лисенків розпочала видавничу діяльність: друкували книги з історії, географії, переклади творів російських та зарубіжних письменників тощо.

У 1890-х рр. в оточенні Лесі Українки з'являються визначні громадські та культурні діячі того часу: І. Франко, М. Павлик, Ольга Кобилянська, В. Стефаник, О. Маковей, Наталя Кобринська та ін. В цей період окремими виданнями вийшли „Книга пісень” Генріха Гайне в перекладах Лесі Українки, перша збірка віршів „На крилах пісень”, до якої увійшов вірш „Contra spem spero” („Без надії сподіваюсь”), що було визначено як її кредо. Тоді ж активізувалась й громадська позиція – вона підтримує зв'язки з особами, які були на засланні, внаслідок чого письменниця потрапляє під таємний нагляд поліції.

Гостюючи у М. Драгоманова в Софії, Леся Українка написала більшу частину циклу так званої політичної лірики. Наприкінці ХІХ ст. у творчості Лесі Українки викристалізовується нова грань її талановитої натури – вона звертається до драматургії: „Блакитна троянда” (1896). „Одержима” (1901), „В катакомбах” (1905), „Кассандра” (1907), „Камінний господар” (1912), „Бояриня” (1913). Активно займається публіцистичною діяльністю – пише статті для журналів, пропагує соціал-демократичні ідеї, вивчає та рекламує твори діячів соціал-марксизму.

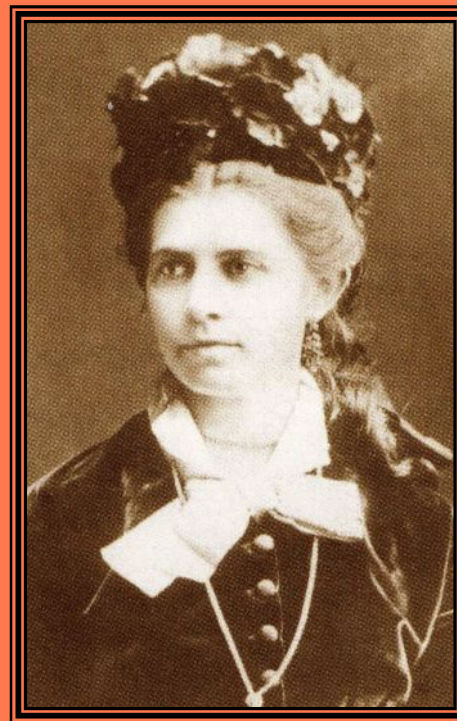
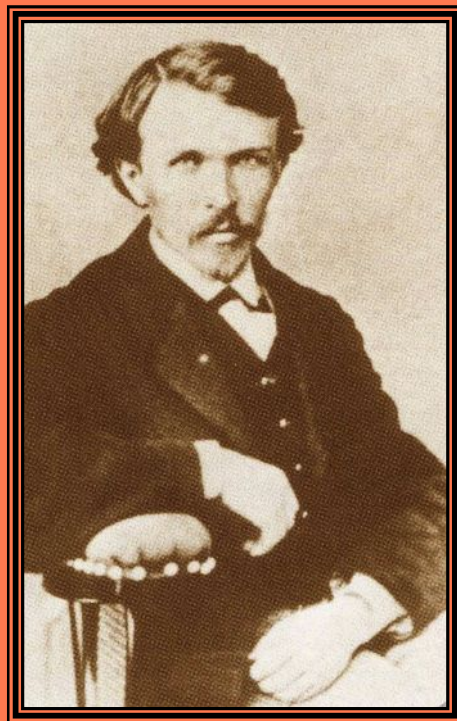
Початок 1907 р. ознаменувався змінами в особистому житті письменниці – вона уклала шлюб з музикознавцем-фольклористом Климентом Квіткою. Цей романтичний період у її житті, окрім переїзду до Криму, дуже плідно позначився на її творчості – було дописано „Айша та Мохаммед”, поеми „Кассандра”, „На руїнах”, „З неволі” та ін. Також Леся Українка звернулася й до мистецької прози - „Така її доля”, „Святий вечір”, „Три перлини”, „Біда навчить”, „Екбаль Ганем” та ін.

На жаль, 1908 р. позначився сумними подіями у житті подружжя – проблемами із здоров'ям. Останні роки життя письменниці минули в подорожах у пошуках лікування (Єгипет, Кавказ). Смерть наступила 1 серпня (19 липня за старим стилем) 1913 р. в м. Сурамі (Грузія), труна з тілом була перевезена до Києва. Свій останній притулок Леся Українка знайшла на Байковому цвинтарі.

У 1970 р. було засновано літературну премію імені Лесі Українки за кращий твір для дітей (Постанова Центрального Комітету КП України та Ради Міністрів УРСР від 17 липня 1970 р. № 372 «Про відзначення 100-річчя з дня народження Лесі Українки»). У 2004 р. відзнаку було перейменовано на «Премію Кабінету Міністрів України імені Лесі Українки за літературно-мистецькі твори для дітей та юнацтва», яка «присуджується щороку за твори, які сприяють вихованню підрастаючого покоління в дусі національної гідності, духовної єдності українського суспільства, та здобули широке громадське визнання». Першим її лауреатом стала Наталія Забіла у 1972 р. за драматичну поему “Троянові діти” та фантастичну п'єсу “Перший крок”.

Родинний герб Косачів

Батьки Лесі Українки, Петро і Ольга Косачі. 1860-і рр.
ЦДАМЛМ України, НДФ

МЕТРИЧЕСКОЙ КНИГИ НА 1871

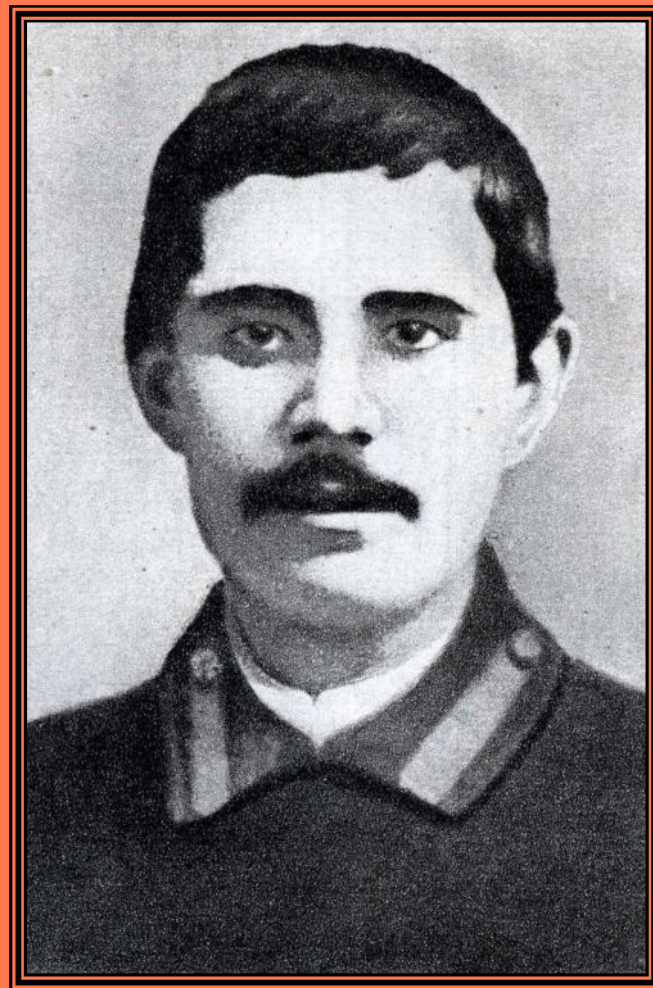
Счетъ ро- дившихся.		Мѣсяць и день		Имена родив- шихся.	Званіе, имя, отчество и фамилія родителей, и какого вѣроиспо- вѣданія.	Званіе, имя, отчество и фамилія восприемниковъ.
		Рожде- нія.	Креще- нія.			
Мужеска пола.	Женска пола.					
		1871 - 18.	23.	Лариса	Новоградволинскаго Муравьева станца Муравьевича, Кавалера Св. Анны 2-го класса, Кавалера Ордену Крестовъ, Кавалера Ордену Крестовъ и им. фамилія матр. Анна Осиповна вѣроисповѣданіе православно- ное.	Полковникъ, Старики свѣтъ Васильевичъ и та- машей губерніи вѣроиспо- вѣданіе Епископа Ивана Григорьевича Добринина. Франца

1871 - 18. 13. 23. Лариса
Выписана 5 марта 1884.

Выписка з метричної книги м. Новоград-Волинського про народження Лариси Косач. 1871 р. Фотокопія. 18 березня 1884 р. Ф. 1116, оп. 1, од. зб. 120

Леся Українка

Климент Квітка

ЦДАМЛМ України, НДФ

23 Іюня 1891 р.

Люба мамочко!

Вчора одержала твій лист з Одеси і папір з Луцка. Дякує папа в Колодзянжому, то перепросяв його від мене, до не пишу йому тепер окреме, бо одно те, до не знаю напевне чи він в Луцку чи в Колодзянжому, а друге, до все одно матеріялу на два листи в одну сім'ю наряд чи набереться при моєму одномаїтному житті. Найперше докладду, до ліжко переставили до дверей після твоєго обаміна сподіваюсь, до повірши мені на цей раз. Вчора приходила якась панна і призволяла мене прийняти її в осуді в мою хату, я ж згодитись на її проделог не могла, бо не знала, коли Міша прийде, якщо на цей місяць, то, звісно, мені не можна нікого до себе прийняти. Невже од Міши нема ніяких звісток? Я таки сподіваюсь, до він таки цього місяця приїде. Як я жду його. Тут живу, як і перше, ніяких ні перемін ні одмін, навіть дод пере став давно йти і море скніє як і перше та шумить по-малу. Позавчора налетів було такий шквал дощовий, до море з небом змішалося. Це було для мене великою розравою, хочай потом у моїй хаті був через те чималий. Після дощів спокота згладяє це гірше, просто хамелеонича спекоть. Відний Пуд лежав би досі як риба на березі. Якщо він тепер ідуть грати. Чи багато малюшого веревка мені наварила? Чи привезли вже фортепіано? Ах, який жал, до тут у мене ніякого інструменту нема! Без музики просто хоч вихайся! Уліт не пишу: вдень жарко, увечері спеку на дворі до пізня, а окрім того боюсь накружувати ногу скідним при столі, бо тепер вона дуже добре тримається, то вже не хочу справи поувати. Тепер можу сказати напевне, до цей рік більше мені принесє користі, ніж всі Друженіні, Лимани, Санкі разом зібрані. Через це мені навіть тутешня нудота не здається такою нудною, бо можна і нудоту перетерпіти, коли хоч знаєш за до. Що ж до страху, то ти можеш за мене не боятися, бо тепер тут повна хага людей і тільки один номер незайнятий.

Що до мене, то мені здається, до так було краще, як перше, а то тепер така тьма всякого карайства старого і малого, до аж сумно. Наше панство господарі вчора робили *partie de plaisir* в Санкі, - ото потіха. П. Кра сіна з дітьми смертельно скучає і возитьсь з лудярями, тиннами

то, як я тішуся своєю незалежністю. Можеш адумети, - п. Кра сіній перша грязеза ванна її дитини обіймалася в 12 р.ублів. На цьому Майякові обдиралъ ледей гірше, ніж де б то не було. Ну, матеріял вже весь вичерпаний. Важка частина- делі усім любим колодзянцями. Прошу молодих пудиків писати до мене. П. Франкові поклон. Папу цілую і прошу прощєння. Процай, мамочко-серденько!

Твоя Деся.

Лист без дати; зміст його невідомий, чи належавши йому 1891; від якого часу приїждє до Луцка невідомо. Це приписка до листа Лесі до матері.

27 Іюня 1891.

Люба мамочко! От приїхала вчора увечері до мене кня-чна. Я її отримала на пристані й запровадила до хати своєї. Тепер ми думимо, як то нам бути далі: чи мені зоставляти тут на другий місяць / як завдали було з тобою / чи переїхати на який беріг після 10-го Іюля, чи може де яку іншу комбінацію радимувати. Діло в тім, до мені, звісно, ліпше пересуватися в Європі при допомозі Мики, оскільки він, але ж Міша ніяк не може бути тут до 10-го. Отже приши мені остаточну резолюцію цієї справи. Дуже мені шкода, до твій лист уже не застав Мики в Берингові, а через те, не читавши твоїх рад, поїхав у західну частину і не був на пародах. Ну, прости це це не біда!

Міша Севастополем і Бад-Агорією кинув вистав дод отрачений; тут останніми часами переходили доці, але не затяжні, а так грозові, година, дві, і знов ясне небо. Сьогодні сміявся. Юліана це не купувалася, бо в неї зуб болить, але це певне хутко пройде.

Вона зовсім задрала думку і спосіб їсти на них, чога я від неї ніде не сподівався. Я отрах рада, до вона прийшла й отраває не заїждати в приїждиство, коли знов зостануєся ома.

Міша часом здивувався, не застанив Пуд за мною, але коли я йому розказала, як тут Пуд гинув, то вже й переотав дивуватись. Була наша молода й в Чудот - Кале й в Балачлаві, в обидва міста ходила пішки /?./.. Я б хотіла, доб Міша дочекався тут мого переїзду на віт, а то він так і не побачить ніякого найкращого Криму. Європія йому сподобався, а саме задрієрське море, прости про свої подорожні враження певне він сам напише. Тішуся я, до злоса все гаряд, сподіваюсь, до Дроздові боюві ранк досі вже залоблять. Опіак я бачу "закарлонні брата" завзяті!

Чи це не знаєш адреси князон відецьких. Я б могла де-про до написати до їх. Я тепер по-троху вже починаю уїти писати, чує, до важнаступас знову мій неударжаний літній період, отже значить, писати. Чи ти уїтиши, чи ні! Може тебе так залучила мамша клубника, тигри-нагри й джук, до вже й не до уїти? Сподіваюсь, до досі ти вже одержала всі три мої листи, а твоїх два одержала, вони замчайво приходять одні на п'ятий день. Прости / ти пишеш, до виклада / я сподіваюсь получить з другою поштою, під це вже не поспіла, прости я ще трахи маю провай, аби який час обійшло. Бувай здоровенька. Прости, до лист який безпутній- дуже гарчає!

Твоя Деся.

14 Іюля 1891.

Мамочко голубочко! Я вже, здається, без пуття часто зачинаю листи писати, а надто як подумати, як мало кругом мене є матеріялу для листів. Але таки певне за це ніхто з вас мене не лаятиме. Лист мій до Пуді в Ужсуца ігме цілий рік до вас, &..... / отже цей лист може діжде вас хутчий, до думаю послати його з пародам. Твій лист із портретами одержала вчора. "Гетьманство" вишло добре, тільки в Ужсуца мордошна вишла далеко кругліша ніж вона є, а у Микою губи янось чудно стулені і вираз такий, який буває у нього під час слухання кавки. "Лис" просто як живий і настоящий "шпортеман". Тепер ще княши мусть дати свій фізіономії. Мені Верзілов передав через Мішу свою карточку, - дуже похвала, тільки вираз якийсь не такий, як впрочім, завжди на фотографіях буває. Оце думаю, як це так сталося, до я не маю ні одної твоєї карточки, доб належала до мене і доб я могла її возити по своїх нескінчених дорогах / мені походитьсь так далеко від роду відбиватись. Сподіваюсь, до гетьманство дано мені в особисту власність? Міша карточки не бачив, бо це 10-го звідеї виїхав, - я тобі писала про це. В листі від 10-го я обіщала в коротких словах стан своєї ноги, а раніш того описувала і в довгих, але певне ти це не одержала тих обох листів перед тим, як пішла свій останній лист. Тепер я з ногою маюся добре, тільки мені неприємно, до мушу налівати апарат частіше ніж досі було, бо тепер походитьсь ходити самій до міста, як чога треба, та от іще теж цікаво мені аби листи скоріше доходили, то я заміряюся носити їх до парода до середи й неділі. Прости я владновує ці справи, як можу, і часом прошу Пудів Крас <іх>, або їхню служницю, коли вони йдуть на базар доб купити мені якого там олїрка або або що. Анита не може ходити на базар, бо тепер її справді силка є роботи, - повиннішня хага різного роду і її рвуть на всі боки.

Наскільки тут багато людей, може судити по тому, до в одному з номерів живе сім'я в вісім душ і гнітиться в одній хаті. Діло їх знає, як вони можуть витримувати таке собаче життя.

В компанію собі нікого не знайшла та вже доць і знайти не сподіваюсь. За гроші не турбуйтесь, - з мене стане їх до виїзду. За цей місяць

я розляглася з господином, а в кінці цього місяця / 10-го августа / я дам їм 70 р.ублів за все, до маю у неї і буде кінець. На прощання з мене стане їх, до маю до 10-го августа, а далі не знаю, як буде подшувати по тих яких берерах. Бувай здорова, мамочко!

Твоя Деся.

Пудак недавно писала і вдатиму від них відповіді. Сподіваюсь, до Міша вже дома, то вітаю його і цілую.

„Іфігенія в Тавриді“

Драматична сцена

(жіночі хори і мелодекламація)

Слова Лесі Українки
Музика К. Стеценка.

1911р.

К. Стеценко. „Іфігенія в Тавриді“.
Одноактна опера за драматичною
сценою Лесі Українки (жіночі хори і
мелодекламація). Клавір.
Автограф. 1911 р.
Ф. 175, оп. 1, од. зб. 1

„Іфігенія в Тавриді“

(Драматична сцена).

Іфігенія в Тавриді, в місті Парменіті, перед
храмом Артеміди Тавридської.

(Місце над морем. Море вдається затокою в склепінний
беріг. При самому березі галі, дикі, сіро-червоні скелі, дай-
здрієць поросле буйними звіноцями: лаврів, магнолії, олів,
кіпарисів по горі цілий гай. Вище над кругою великий під
крутий портик. Скриті по уздрієць маси деревани білої слони
що спускаються до храму. З лівого боку, на самій сцені, велич
портал храму Артеміди з дорійською колоннадою і широким
сходами. Недалеко від храму місто двом кіпарисам, статуя Аф-
теміди на високому підвішеному педесталі; довгий камінь над
статуєю дає тьмяний виступ, немов острів, на виступі горить
вогонь. — Від храму до моря їде стежка, вимощена мармуром, що
спускається в море сходами.)

З храму виходять хор жінок тавридських і сім дівчат і в них
вінчати. Дівчата несуть квіти, вінки, кручі, пелюстки кошми з
і сімко, віячки з вишні та олівки, сирни і цукки. Дівчата
співають несподівано амазоні влітаючи на сцену і снідаючи.

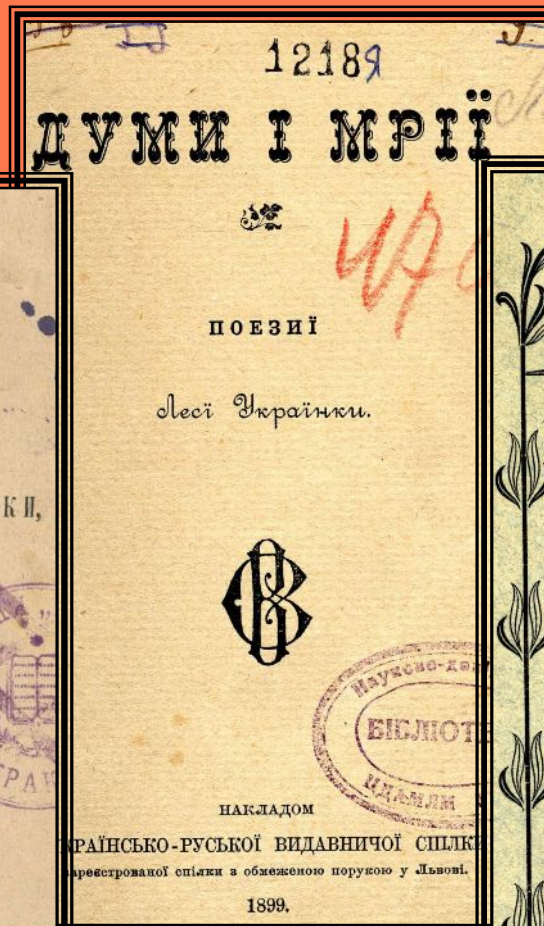
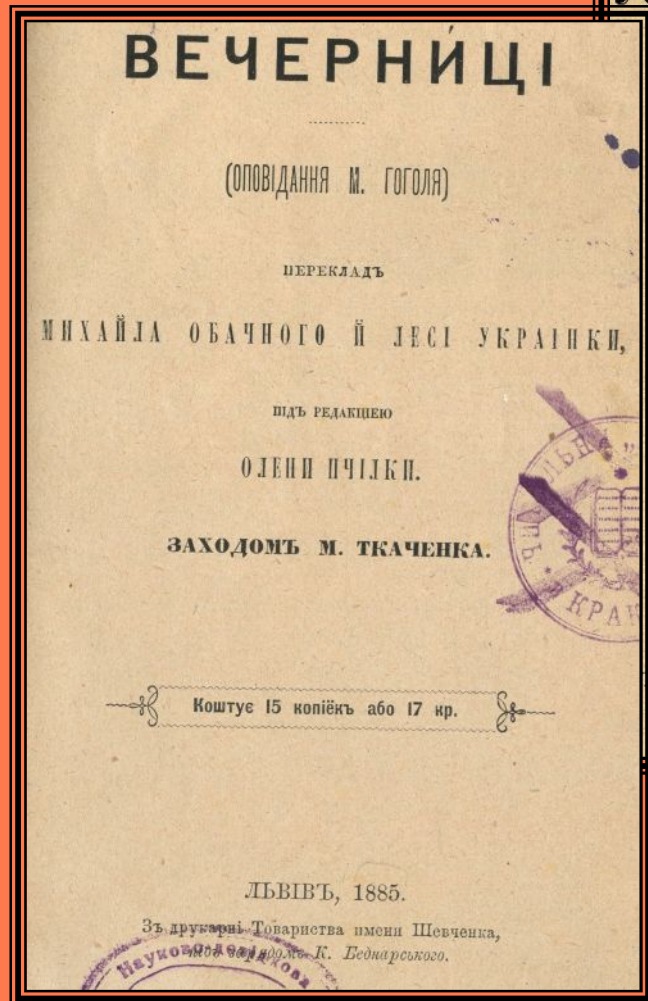
Moderato maestoso.

(З храму виходять хор жінок

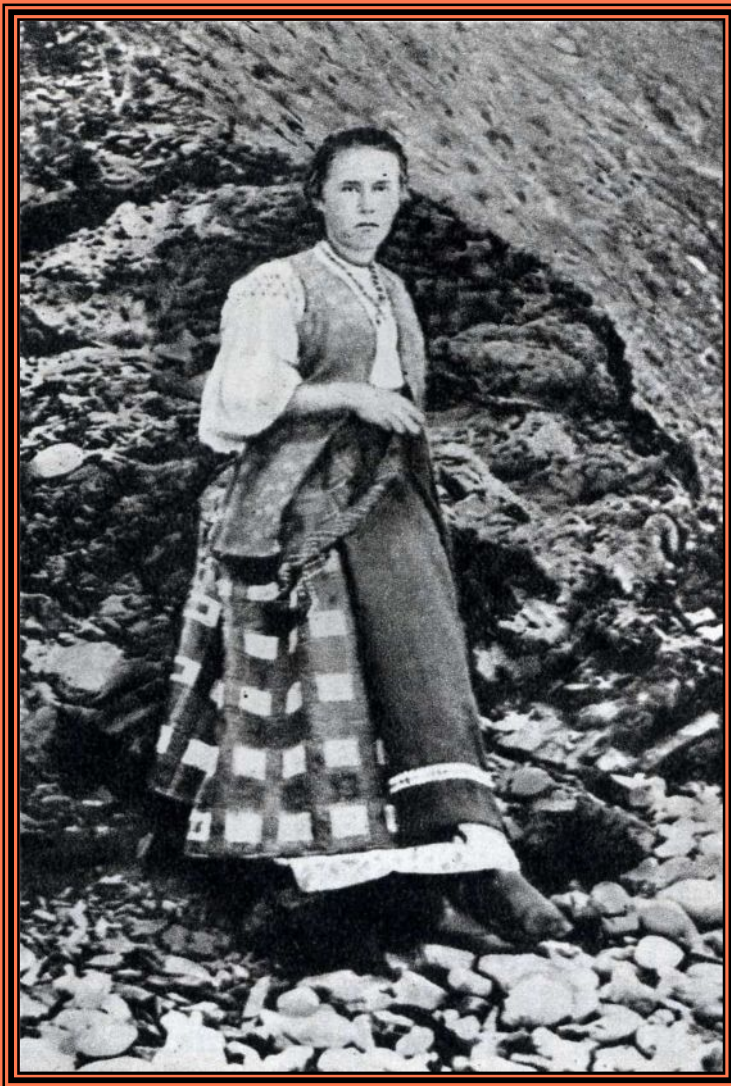
тавридських у вінчати доносат і в вінчати віячки. Дівчата несуть квіти, вінки, кручі, ма-
гнолії, олівки, сирни і цукки. Дівчата співають несподівано амазоні влітаючи на сцену і снідаючи.

кошки з амазоні і сімко, віячки з вишні та олівки, сирни і цукки. Дівчата співають

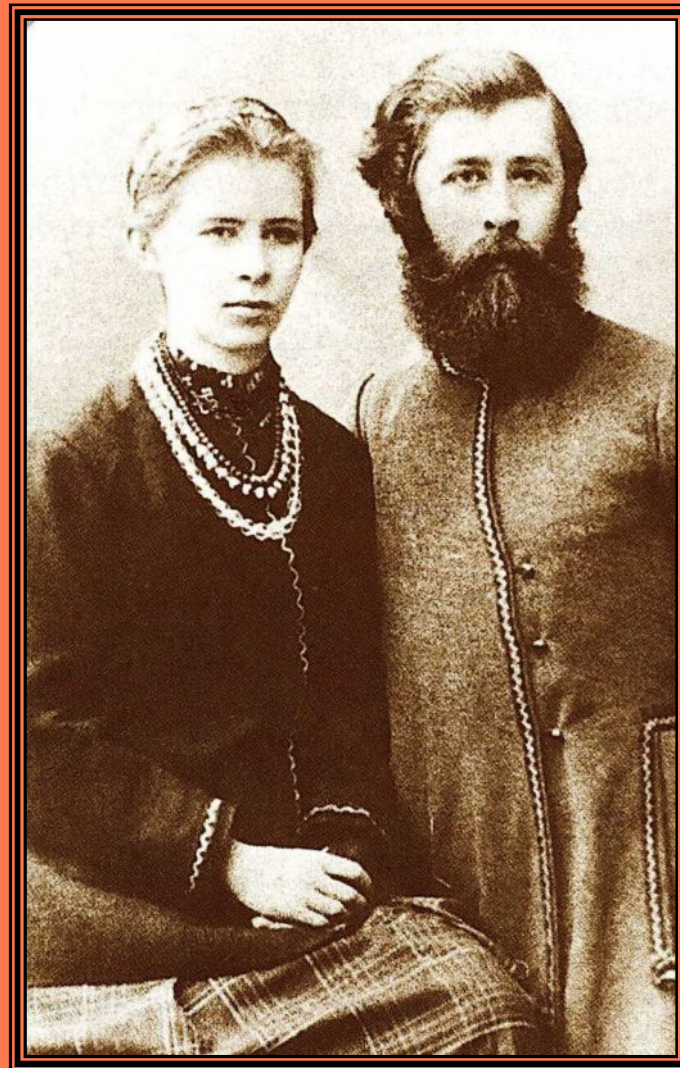
с. ф. р.

Прижиттєві видання Лесі Українки. 1885, 1899, 1903 рр.
ЦДАМЛМ України, НДБ

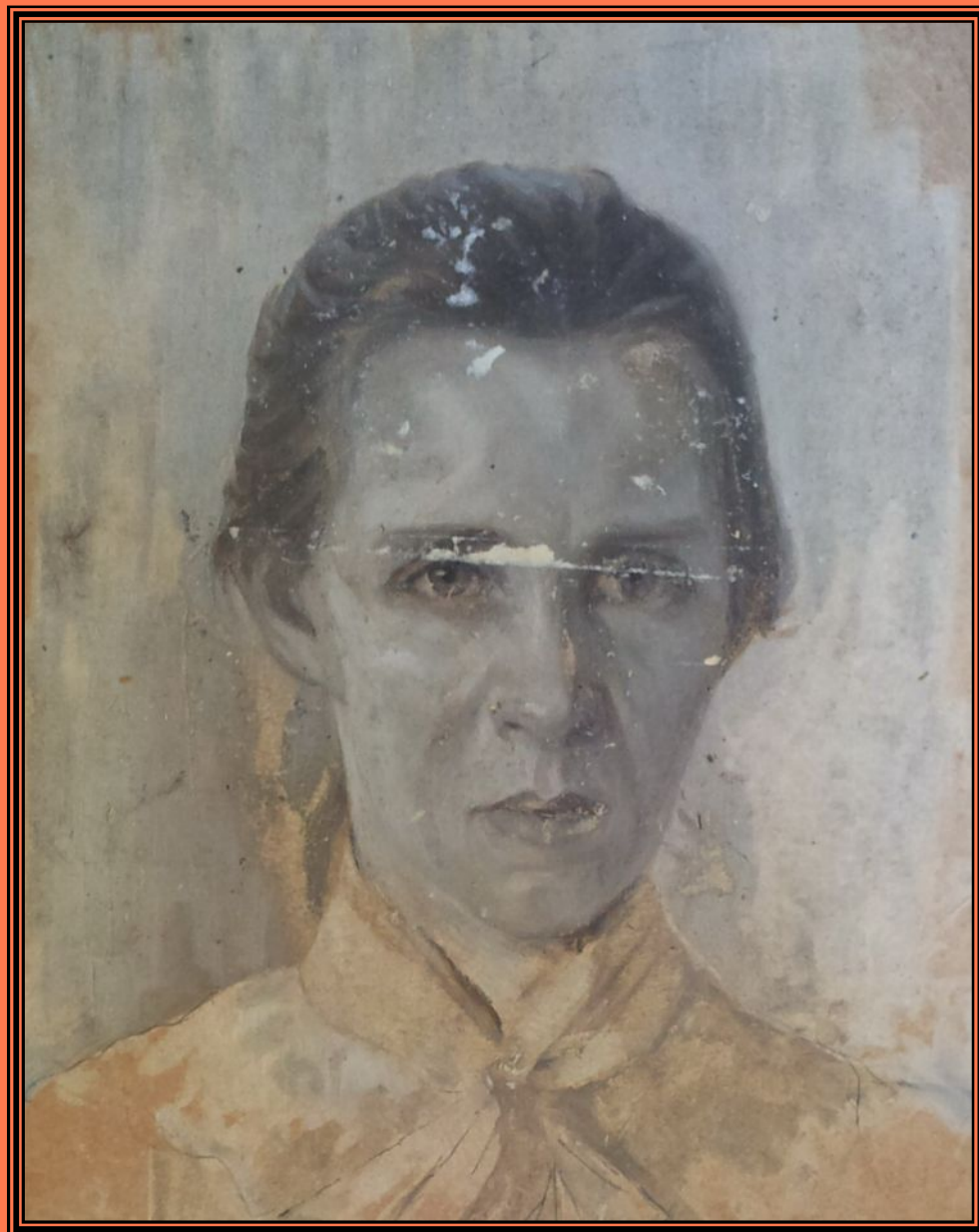

**Леся Українка в Криму.
Кін. XIX ст.**

**Леся Українка з братом
Михайлом Косачем. Кін. XIX ст.**

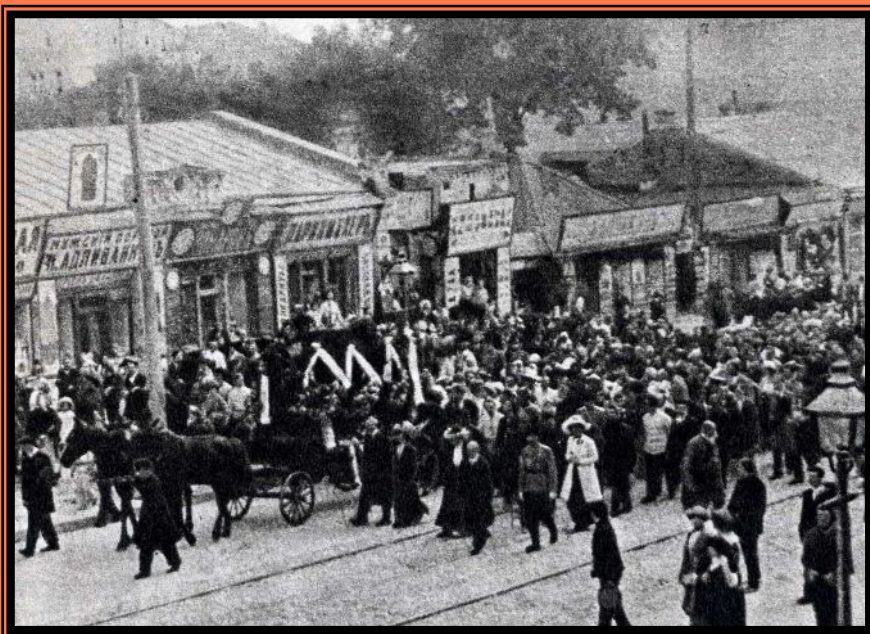
ЦДАМЛМ України, НДФ

**Ф.Красицький. Леся Українка. Портрет. Поч. ХХ ст. Картон, олів., білило
Музейна колекція ЦДАМЛМ України**

Телеграма К.Квітки про смерть Лесі Українки.
Копія. Ф. 513, оп. 1, од. зб. 1571

Похорон Лесі Українки у Києві. 1913 р. Фото.
ЦДАМЛМ України, НДФ

Пам'ятник на могилі Лесі України. Скульптор Г.Петрашевич. Байковий цвинтар

Пам'яті
Лесі Українки

Ніколи все втра, не залиш
тої мари, і врані дойд
в традиційну записану
безсмертні творчі митці
твої і імена твої гениальні
твої творчі мови і тімні!
То не подіди на дорвист
пачі, і не гори золота і
вардів помитовних родит
вінну ставу мародові, бо
вінна тоді тімні і авдичен
все і заслуговує на вічну ста
бу всевітну, пачі несе визво
лення з врата пам'яті

С.Тобілевич. "Пам'яті
Лесі Українки".

Стаття. Автограф.

Ф. 191, оп. 1, од. зб. 48

О.Журлива. "Пам'яті
Лесі Українки". Вірш.
Маш. 1913 р.

Ф. 406, оп. 2, од. зб. 1

НА ДОЧАСНУ ТРУНУ ЛЕСІ УКРАЇНКИ

Над степом безмежним,
Над морем глибоким
Летіла могутня Орлиця.
Летючи співала,
Орлів закликала,
До сонця крізь хмари пробиться.
Шугала між хмари,
Гриміла громами,
Веселкою радісно града —
І раптом унала...
На скелі високі
Над морем глибоким...
І гордо, велично сконала...
У співі згоріла...
В невтомному льоті...

Згорнулися могутні крила,
Уста занімили,
Склепилися очі,
І ніч небуття наступила.
Нескінчена пісня урвалася.
А звуки голосять-ридають,
Від хмари до хмари літають
То стогоном-громом,
То жалібним дзвоном
Над морем невпинно лунають.

...
Мир і покій її многострадному тілу,
Вічна пам'ять, не в'януча слава
Ії невмирущим пісням.

П.Коваленко. "На дочасну труну Лесі
Українки". Вірш. Друк.

Ф. 263, оп. 1, од. зб. 38

ПАМ'ЯТІ ЛЕСІ УКРАЇНКИ.

Жорстока смерть, жорстока доля !
Навіщо ти її від нас
Взяла з знесилоного поля
В такий сумний і ранній час ?

Чому ти стежки не забула,
Чому до інших не пішла ?
Нехай її країна б чула,
Нехай би ще вона жила !

І раптом — смерть... Прийшла й порвала
На лірі ряд натхненних струн —
Життя й талант — все поклала
В труну, велику серед трун.

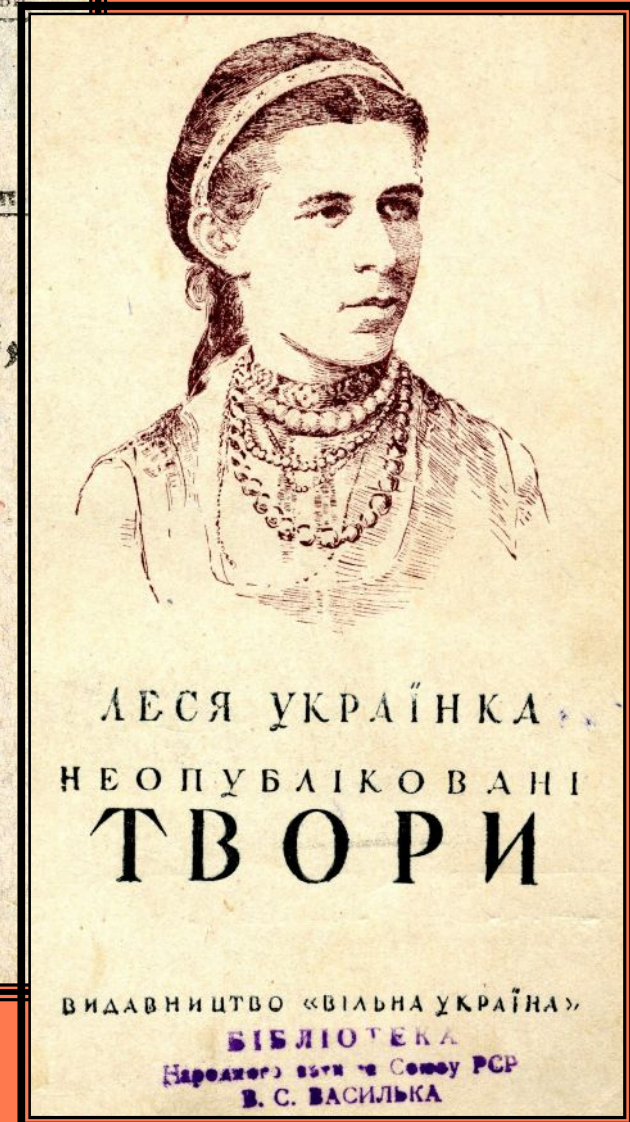
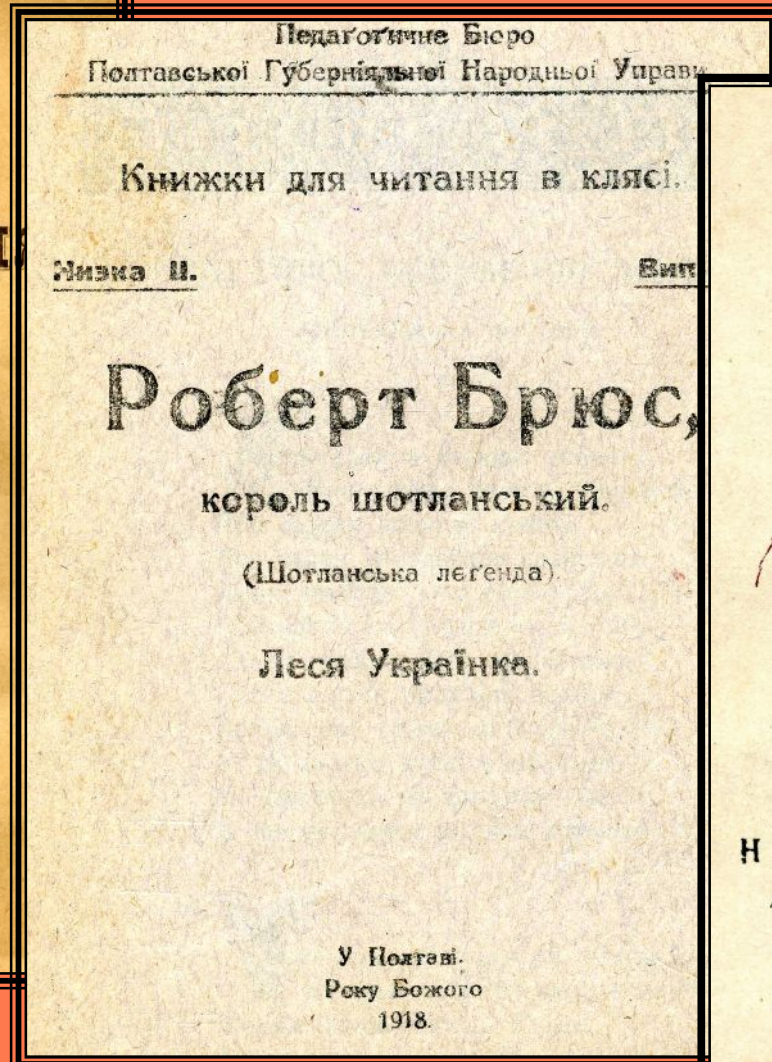
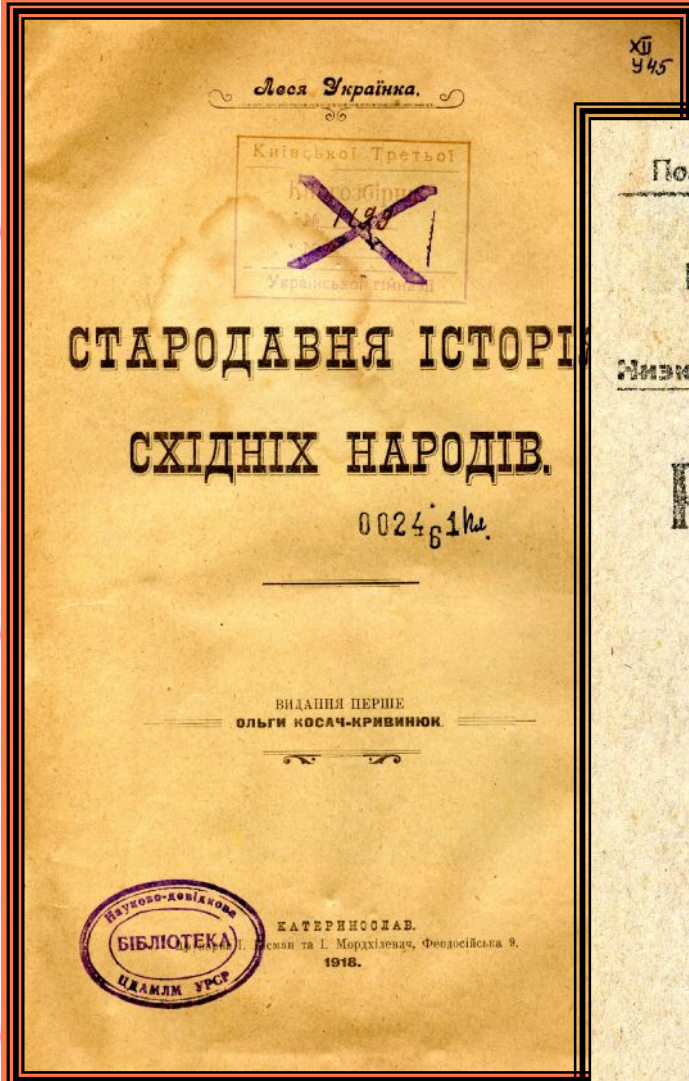
Довічний спокій.. Сестро мила,
Хвала довічна тобі !
Не всю тебе взяла могила,
Не все поховано в журбі.

Твої пісні у нас zostались,
В яких бринить душа жива,
В рядках натхненних позливались
Безсмертні образи й слова.

Пройдуть віки... Безсмертна в людях,
Ти чуєш нині, вже ростуть
Борці, що носять сонце в грудях
І розчищають правді путь !

1913.

Посмертні видання творів Лесі Українки. ЦДАМЛМ України, НДБ

ЗАПРОШЕННЯ

Комісія по організації святкування 29-ої річниці з дня смерті видатної української поетеси **ЛЕСІ УКРАЇНКИ** запрошує Вас взяти участь у святі, яке відбудеться в неділю, 23-го серпня 1942 року, в приміщенні великої зали Педагогічного Інституту (Б. Шевченка, 22/24).

Початок о 3 годині.

КОМІСІЯ

EINLADUNG

Die zwecks des Feierns des 29-sten Todestages der bekannten ukrainischen Dichterin **LESSIA UKRAINKA** eingesetzte Kommission bittet Sie an der Feier teil zu nehmen, welche am Sonntag, den 23-ten August 1942, im grossen Saal des Pädagog. Institutes — Boulevard Schewtschenko 22/24 — stattfinden wird.

Beginn um 3 Uhr.

KOMMISSION.

PROGRAMM des Konzerts gewidmet dem Gedenken der ukrainischen Dichterin LESSIA UKRAINKA

1. Einleitende Rede — gehalten vom Direktor des Pädagog. Instituts Herrn W. Sawitsnewitsch.
2. Leben und Schaffen der Dichterin Lessia Ukrainka — Herr M. Basilewsky.

I.

Chorkapelle unter der Leitung des Herrn Gontscharow.
Es dirigiert Herr **Snishinsky**.
Am Klavier Frau **Kotljarska**.

1. Trauermarsch „Unser Vater ist tot“ Worte von Lessia Ukrainka
2. Wachse, Blume. Lieblingslied
3. Still war die Zaubernacht. G.
4. Es scheint mir, dass ich nicht
5. Der Lenz ist angekommen. G.

1. Ich blicke auf die leuchtend
2. Ich möchte ins Lied mich ver
3. Ich stand verträumt und laus
- Frühlingswochen.
4. Fragment aus dem Drama
- Pisnia“ („Waldlied“).
5. Im Vorfrühling — Mus. von
6. Lange genug hat mein Ge
- geschwiegen — Mus. von Ste
7. Wiegenlied — Mus. von Ste
8. Contra spem spero.

1. Lasset mich diese Lieder n
- Mus. von Zy
2. Fort, Gedanken — Mus. von
3. Blicke nicht in das Mondlich
- ling — Mus. von Alt
4. Oh, weils ich.
5. Mein Herz ist entflammt —
6. Orientalische Melodie — Mus.
7. Das Wort.

ПРОГРАМА концерту пам'яті ЛЕСІ УКРАЇНКИ

1. Вступне слово — директор Педагогічного Інституту п. Завітович В. П.
2. Реферат про життя і творчість Лесі Українки — п. Базилевський М. П.

I.

Хорова капела під худож. керівн. п. ГОНЧАРОВА.
Диригує Олександр СПИЖИНСЬКИЙ.
У ролі п. КОТЛІРСЬКА.

1. Жалібний марш — Впер батько наш — Слова Лесі Українки, муз. Лисенка.
2. Рості, квіте — Любіма пісня Лесі Українки — жін. хор, муз. Стеценка.
3. То була тиха ніч-чарівництва — мін. хор на слова Лесі Українки, муз. Стеценка.
4. Ой, здається не журюся — жін. хор на слова Лесі Українки, обробка Спіжінського.
5. Знов весня — мін. хор на слова Лесі Українки, муз. Стеценка.

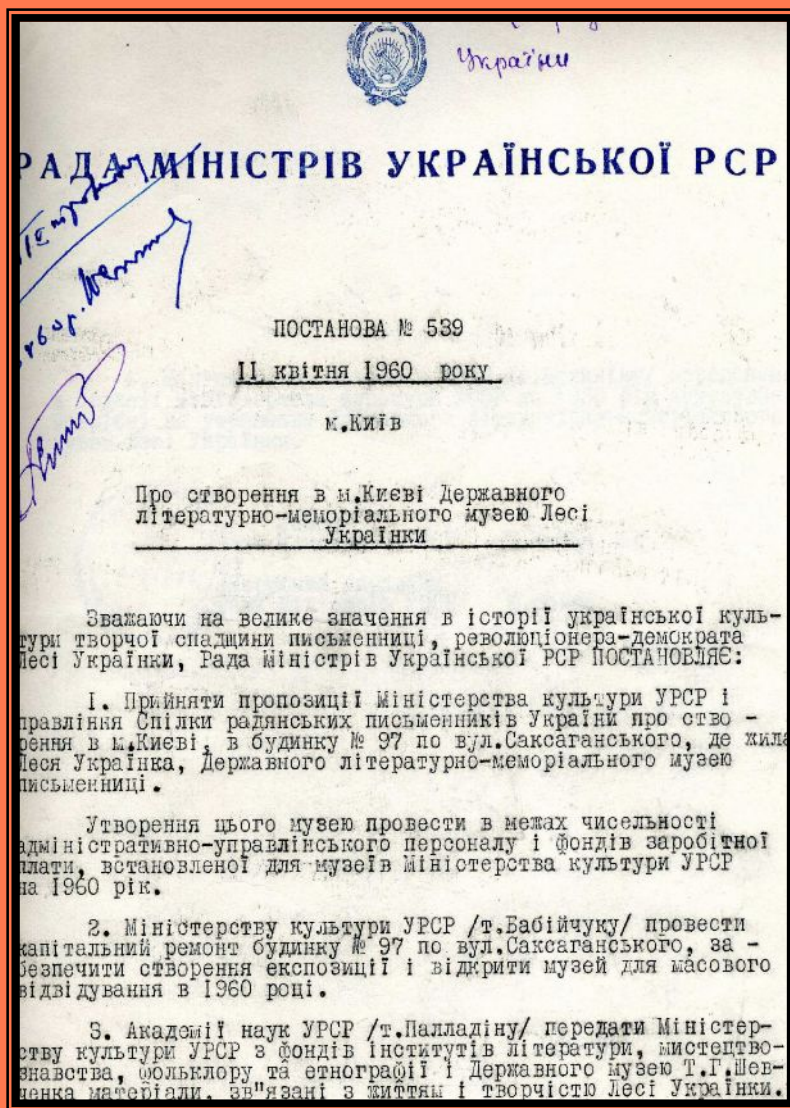
II.

1. Дивлясь я на ніші зорі. } муз. Стеценка, виконує доцент
2. Хотіла б я пісню сказати. } консерват. п. Вагуліна.
3. Стояла я і слухала пісню.
4. Уривок з «Лісної пісні» — викон. студ. драм. від. пп. Панченко і Заручинська.
5. Смутиної провеси — муз. М. Лисенка.
6. Довся незлічана думка мовила — } вик. доцент консерват.
7. Місто іринецький — } п. Маргарита Людвиг.
- муз. Степеново.
8. Місто іринецький — } муз. Степеново.
9. Contra spem spero — викон. студ. драм. від. п. Івановська.

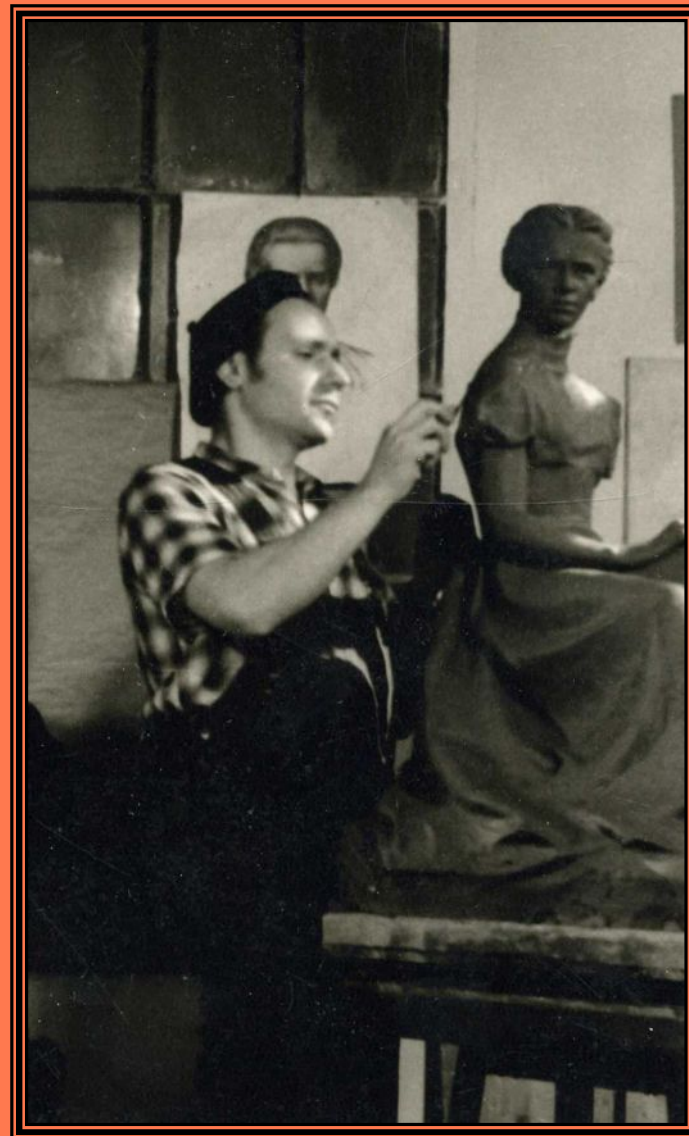
III.

1. Не співайте мені сні пісні — } муз. Січинського.
2. Гейте, думи — муз. Степеново
3. Не дивися на нічень нечною — } вик. п. К. П. Пугаченко.
- муз. Алчевського.
4. О знею я — викон. студ. драмат. відділу Усть-Волзьська.
5. Горить мис серце — } муз. Лопатницького.
6. Скірна мелодія — муз. Лисенка } вик. п. Сторичева.
7. Сана... — декламує п. Марченко М. В.

Програма концерту, присвяченого пам'яті Лесі Українки.
Укр. та нім. мовами. 1942 р. Ф. 375, оп. 1, од. зб. 318

Постанова РМ УРСР № 539 про створення в м. Києві Державного літературно-меморіального музею Лесі Українки. 11.04.1960 р. Ф. 590, оп. 1, од. зб. 408

Л.Біганич під час роботи над скульптурою Лесі Українки. 1960 р. Ф. 164, оп. 1, од. зб. 21

Документи про відзначення 50-х роковин смерті Лесі Українки

Клуб творчої молоді „СУЧАСНИЙ“
Київська державна філармонія
Українське Театральне Товариство

ПЕРШОТРАВНЕВА ЕСТРАДА

1913 1963

**ЛІТЕРАТУРНО-МУЗИЧНИЙ ВЕЧІР
ПАМ'ЯТІ
ЛЕСІ УКРАЇНКИ**

В КОНЦЕРТІ БЕРЕ УЧАСТЬ
ДЕРЖАВНИЙ СИМФОНІЧНИЙ ОРКЕСТР УРСР
Диригент — **Е. ШАБАЛТІНА**

Артисти Київського державного театру опери та балету ім. Т. Г. Шевченка,
Київської державної філармонії та Укрконцерту

ВІСТУПАЮТЬ ПОЕТИ:
Ліна КОСТЕНКО, Ірина ЖИЛЕНКО, Іван ДРАЧ
Вечір веде **Іван ДЗЮБА**

Початок о 20 годині

Моя рідні!
Забудати не віддам яму пам'яті великого українського поета
Лесі Українки і віддам її безсмертне поетичне слово.
50 років тому - 1 лютого 1913 року на світлі на землі з'явився поет
- український прозаїк, есеїст, драматург, перекладач, дослідник стародавньої
української творчості - Іван Дієвич Дзюба.

Лесі Українці

Слово, слово тебе я з дитини,
світлим і ясним, як неба блакить!
Твоє слово, востаннє від криниці,
у серцях буде вічно джерелом.

Буде кинкати з сонячній дні,
слово шире з муриний краси,
що веселе було і в печалі,
як соняч з величній росі.

Твоє слово ^{пассаже} ~~незабуте~~, як вброс,
що збудить світ краї і свій дім.
Що акимало в пам'яті того я
перед світлим безсмертнім твоїм.

Як поетю, дама мені крила
ти у роки, далекі та вні,
як уже зонтами мене вліла,
мучениц поїма нові землі!

твого слова спідного сина
книж кає до насильств висоті.
у плечах свій народ ти мовила,
і тебе не забуде народ.

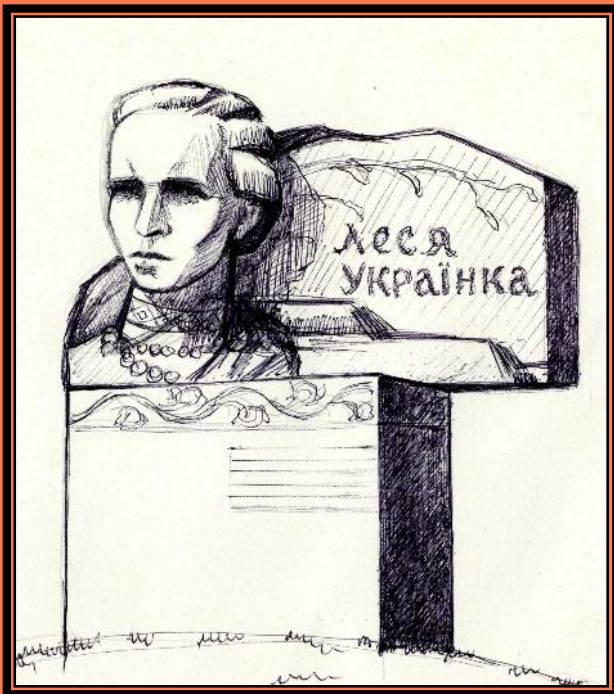
В. Сосюра

Українка, що була мила
Українкою млець в словах
в твоїх драмах ^{зупиняючись до}
~~в твоїх драмах~~ ^{маленького часу,}
~~в твоїх драмах~~ ^{яких} ~~в твоїх драмах~~
що став до мей. Кого сму
семіюві були задуми май.
Ліній. Мережа була ~~в твоїх~~
революційного мовного
і галу кав'ярів ~~в твоїх~~
іскри свіжого надбаван
в твоїх драмах ~~в твоїх~~
Мадина і Софія, ^{Володимир, Ірина}
Велич ^{Мадина} ^{Софія} ^{Кельдер}
в твоїх драмах ^{до} ^{свідомості} ^{в твоїх}
в твоїх драмах ^{своє} ^{набравши} ^у
в твоїх драмах ^{Українка} ^{було} ^{на}
в твоїх драмах.

Олександр Гавриш

Виступи В.Сосюри, О.Гончара,
Ю.Смолича, присвячені Лесі
Українці. Ф. 34, оп. 1, од. зб. 24; ф. 44,
оп. 1, од. зб. 354; ф. 169, оп. 1, од. зб. 251

Ф. 1008, оп. 1, од. зб. 236

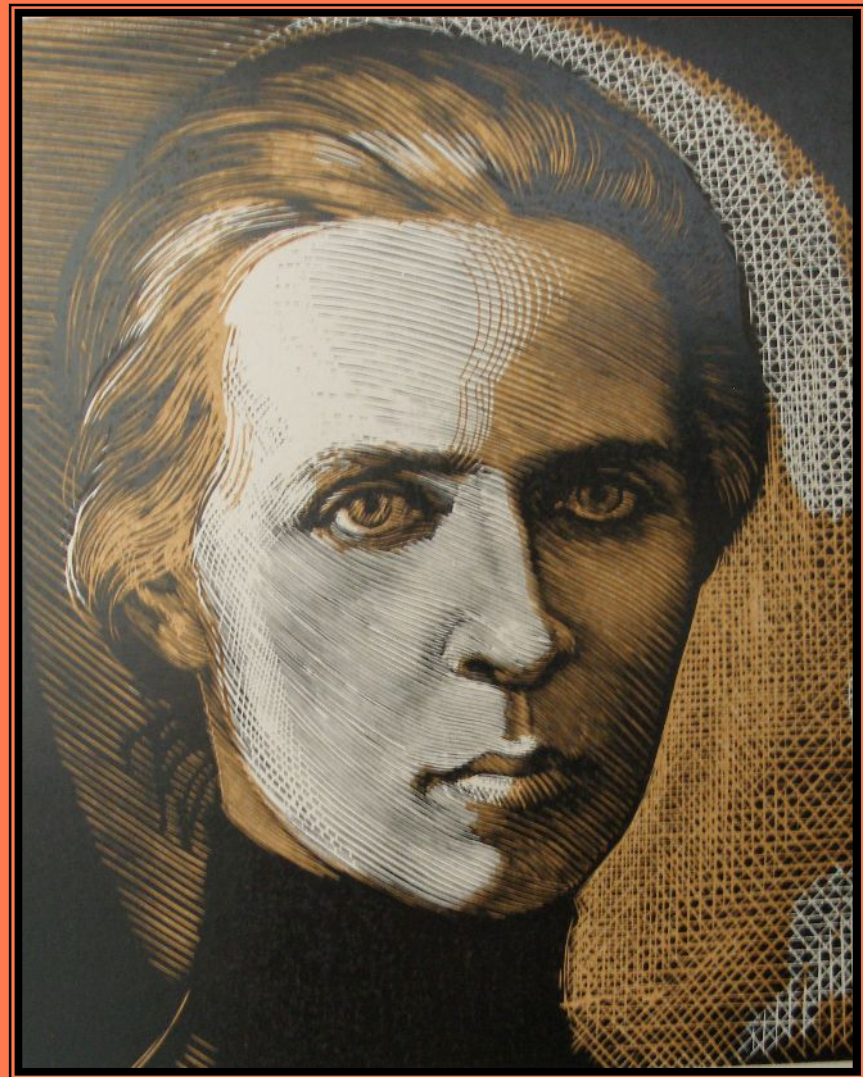

Ф.Коцюбинський. Ескізи конкурсних проектів пам'ятників Лесі Українки для м. Києва та Гадяча. Пап., олів., паст. 1969 р.

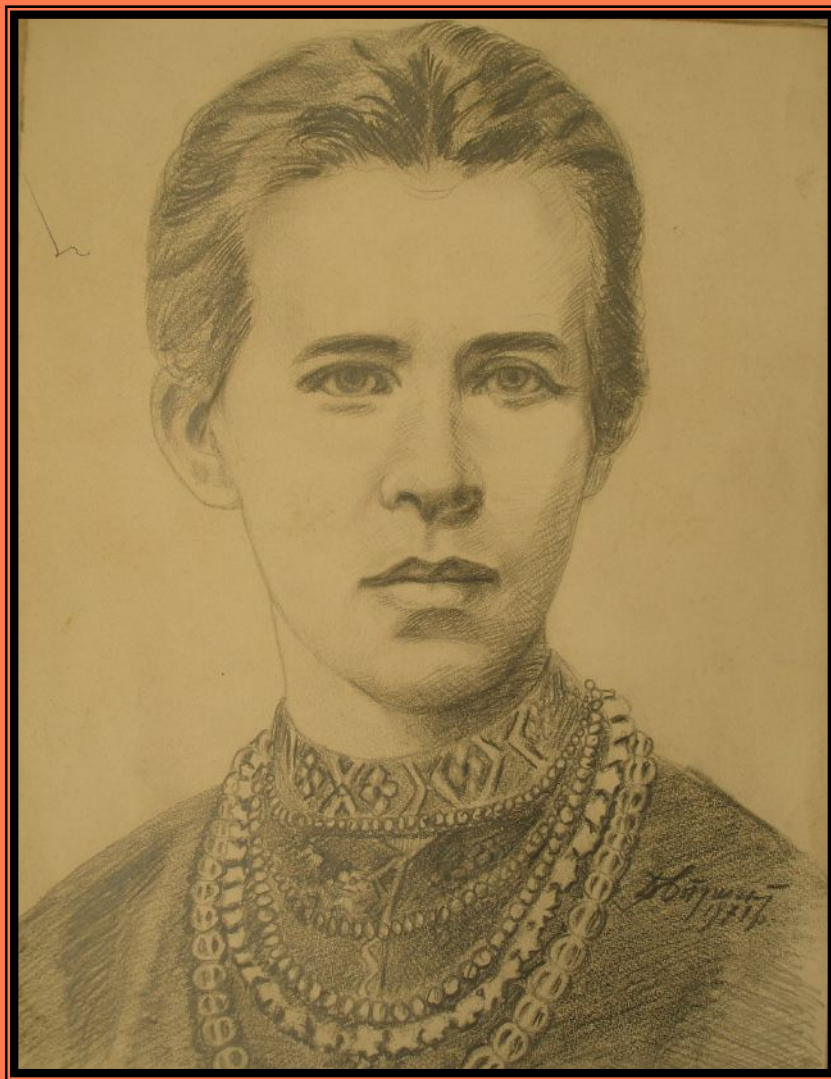
Ф. 940, оп. 4, од. зб. 50

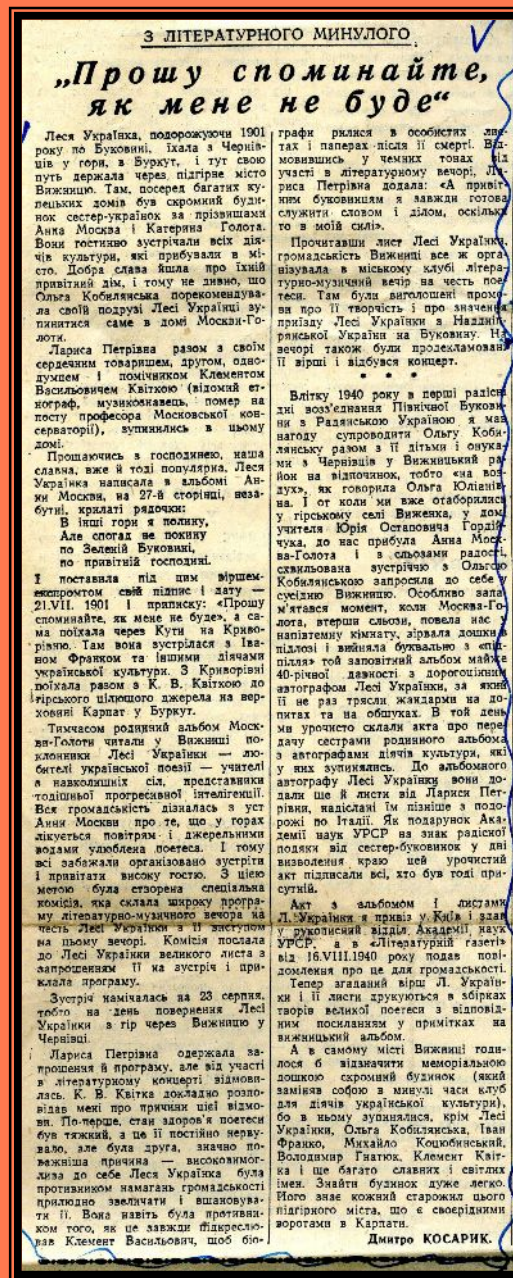
**В.Касіян. Леся Українка на тлі
грозового неба. Офорт. 1970 р.
Ф. 196, оп. 1, од. зб. 18**

**В.Касіян. Леся Українка. 1970-і рр.
Ф. 1116, оп. 2, од. зб. 105**

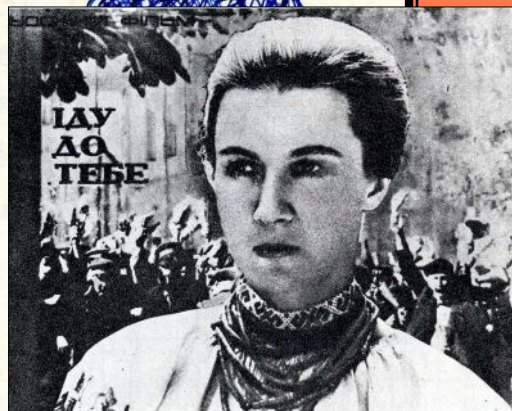
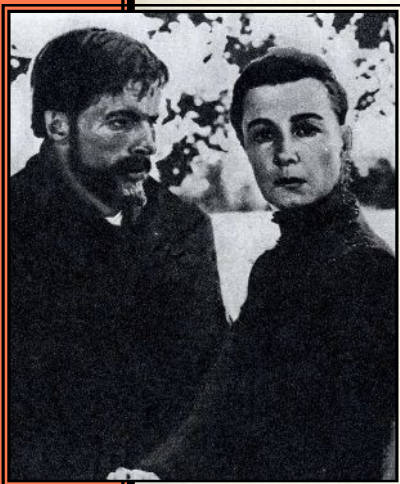

Д. Ботушанська Портрет Лесі Українки.
Пап., олів. Малюнок з фотокопії. 1971 р.
Ф. 301, оп. 1. од. зб. 22

Д. Косарик. „Прощу спомінайте, як мене не буде“ (про Лесю Українку).
Стаття. Б/д. Ф. 513, оп. 1. од. зб. 58

У. Драч

ИДУ К ТЕБЕ

Почти документальная киноистория
воссозданная по стихам и письмам,
поэмам и рассказам Леси Украинки
и воспоминаниям о ней и ее современниках

В залу "Літературно-артистичного товариства" повно різного люду: студенти, семінаристи, робітники, вчителі, службовці, курсистки, гімназисти...

Серед них - діячі української культури: О.Пчілка, М.Старицький, С.Мердинський, В.Кражанівський, М.Кривонюк, М.Крсац, Н.Сличенко, сестери Старицькі, В.Самійленко, О.Кошиць, К.Стеценко...

На невеличку естрадному помості, Леся Українка, в темній сукні, строченій тонкими старовинними кружевами, читає свій вірш. В її голосі брешуть нотки хвилювання, але від того її читання звучить ще принадніше, ще значиміше,

На жаль мені, що се вам нагадає

Запеклої ненависті порив,

Що ж - тільки той ненависті не знає,

Жто цілий вік нікого не любив.

Зал напружено слухає.

Захопленням сяє обличчя Мержинського, який стримує кашель притиснутим до губів кулком.

Зачарована читанням і його вродлива сусідка Віра Крижанівська.

Олена Пчілка - мати Лесі, - кружевною хустинкою зупиняє сльозинку на щці.

Леся читає. Чим далі її голос мужніє:

Згадати тільки всі тяжкі і муки,

Що завдали борцям за правду вороги

Кому ж не стиснуться раптово руки

Від помости лютої жаги?

Сценарій та кадри з фільму „Иду к тебе” = „Одержимая”. Літературний сценарій І. Драча. Майже документальна кіноісторія, відтворена за віршами і листами, поемами і оповіданнями Лесі Українки та спогадами про неї та її сучасників. В ролях А.Демидова. М.Олялін. 1970 р.
Ф. 670, оп. 2, од.зб. 2661; НДФ

*Документальна виставка, присвячена роковинам смерті
української поетеси Лесі Українки (1871-1913).
З фондів ЦДАМЛМ України*

*Електронна версія виставки підготовлена кандидатом
історичних наук, головним науковим співробітником сектору
просвітньої та виставкової роботи А.М.Сукало
під загальним керівництвом Шепелюка В.М.*

ЦДАМЛМ України
вул. Володимирська, 22а
тел. 278-49-85